

Våra barn på Stolplyckan

Stolplyckan i Linköping, eller Stolpis som vi säger, byggdes 1980 och är ett av de största kollektivhusen i Sverige med sina 190 lägenheter. Våra många barn trivs här, skriver två av de vuxna som bor här. Vi firade 45-årsjubileum i våras, efter en omfattande renovering.

Kollektivhuset består av fyra huskroppar med 13 trapphus som är sammanbundna med korridorer där alla våra gemensamma lokaler finns. Lägenheterna är på ett till fem rum och kök, företrädesvis treor och fyror. Det innebär att vi har stor spridning bland grannarna, från ensamstående och par i alla åldrar och många familjer med barn från de allra minsta och upp till vuxen ålder. Vi har ett stort antal familjer med annan kulturell bakgrund som berikar vårt hus.

Våra gemensamma lokaler består av storkök och matsal, café med vardagsrum, pub, ungdomsrum, vävstuga, gympasal, snickeri, barnateljé, keramik, gym med bastu, musikrum och vuxenateljé. Alla barn är välkomna i alla lokaler tillsammans med en vuxen.

Varje lokal har en arbetsgrupp

Sång och danslek i publokalen.

som initierar aktiviteter och ansvarar för lokalen. Vissa lokaler är särskilt lämpliga för barn.

Gympasalen är den mest bokade lokalen för våra barn och ungdomar. Den används till pingis, innebandy, kuddlek och alla former av bollspel med mera.

Barnateljén: Här finns bord och stolar i lägre höjd, massor av olika material som målarfärger, pärlor, ull, flörtkolor med mera. Man betalar en mindre summa varje gång man är där.

Caféet: Här finns en särskild del med lekmatta, klossar, utklädningskläder, matleksaker, spel och pussel med mera.

Vårt lekrum som nu blivit **Ungdomsrum**. Våra barn blir ju äldre och ungdomarna hade inte en naturlig tillhörighet tidigare. Därför har vi precis gjort om. Här finns en del med två soffor och en stor skärm där man ska kunna spela tv-spel eller ha filmkväll. Det finns också en del med bord och stolar där man ska kunna spela spel, pussla, ha läxhjälp och så vidare. Ungdomarna har hittills startat en Anime/Manga grupp för intresserade av den ja-

Bollek i gymnastiksalen.

panska kulturen och bland annat sålt japanska pannkakor i caféet. Och sammanställt idéer på en lista för kommande aktiviteter.

DET FINNS ARBETSGRUPPER som inte naturligt kopplas till en lokal. Så är det med vår aktiva Föräldragrupp där en del riktar mot våra barn men också mot våra ungdomar. Vill man vara aktiv i föräldragruppen på något sätt, blir man medlem i en Messengergrupp, där all kommunikation om gruppen och aktiviteter för barn och ungdomar sker.

Föräldragruppen kommer under hösten att ha tre stående bokningar i gympasalen: En timme innan våra gemensamma middagar på måndagar – för bollek. På torsdagskvällar klockan 17–18 kommer det att vara bollek för barn 3–5 år. Utomhus så länge vädret tillåter. På lördagar kommer det att vara öppet för alla åldrar klockan 9–11.

Dessutom vill vi ordna aktiviteter för barn i olika åldrar på söndagar (inte varje vecka) på varierande tema. Det som är på gång i höst är bland annat höstpysel i puben,

Höstpysel i puben. En mångsidigt användbar lokal.

Väck politikerna tillsammans!

Nu är det knappt ett år kvar till valet och hög tid att försöka få upp fördelarna med kollektivhus på den politiska agendan. Vi i Kollektivhus NU försöker bland annat att komma i kontakt med politiker i kommuner som var särskilt inbjudna till konferensen Idéburet och socialt byggande i Borås.

Men för att få större genomslag behöver alla vi som förstått att gemenskap i boendet är viktigt hjälpas åt. Kan vi tillsammans försöka nå så många politiker som möjligt innan valet?

Vi tror att det kan vara särskilt bra om politiker och kommuntjänstemän gör studiebesök i en bogemenskap eller ett kollektivhus, då får de en tydligare bild av hur bra det fungerar. Om ni har extern kö eller om det finns någon förening som arbetar för nya projekt på er ort, kan ni med fördel bjuda in även dem till samma tillfälle så att de kan visa behovet av att nya bogemenskaper kommer till.

Ni som bildat en förening eller grupp som strävar efter att nya bogemenskaper ska byggas försöker säkert redan få kontakt med era kommunpolitiker. Erbjud dem då

gärna att få göra studiebesök i befintliga bogemenskaper. Vi i Kollektivhus NU kan hjälpa er att komma i kontakt med bogemenskaper i olika delar av landet.

Även om allmännyttan där du bor just nu säger nej till att starta ett samarbete kring kollektivhus, finns det ändå möjlighet att påverka genom de politiker som sitter i styrelsen för det kommunala bostadsföretaget. Kontakta dem!

Inför valet är det angeläget att så många som möjligt av de lokala partierna i din kommun har med kollektivhus och bogemenskaper i sina kommunala program.

Hösten 2022 ordnade exempelvis Boföreningen Framtiden i Stockholm en partiutfrågning – och alla närvarande partier sade sig var mycket positiva till kollektivhus.

Efter valet kommer en rad viktiga dokument, som styr kommunens bostadspolitik att ses över. Två dokument är särskilt viktiga, *det kommunala bostadsförsörjningsprogrammet* och *ägardirektivet för det kommunala bostadsföretaget*.

För att alla bostadsbehov ska omfattas i planeringen av bostads-

försörjningen är kommunen skyldig att göra en analys av vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på bostadsmarknaden.

Dit hör alternativa sätt att bo. Om det finns ett lokalt intresse för bogemenskaper och kollektivhus måste detta framgå av analysen. Du kan läsa mer på Boverkets hemsida via qr-koden här under. Boverket har en bra handbok för planering av bostadsförsörjningen i en kommun med ett uppdaterat avsnitt om alternativa sätt att bo.

Kommunfullmäktige beslutar också om hur det kommunala bostadsföretaget ska arbeta genom att skriva och anta ägardirektiv. Föreslå att direktivet ska innehålla ett uppdrag att verka för kollektivhus och bogemenskaper i dialog med intresserade startargrupper.

Vi i styrelsen kommer att återkomma om viktiga frågor inför valet. Kanske ett webinarium i vår?

ULRIKA EGERÖ, ORDFÖRANDE

Boverkets hemsida
nås via qr-koden.

Våra barn...

konst och pyssel med Vikky i matsalen, barnsånger och dans med Miriam och Tina i puben.

Senare under hösten blir det inebandy med Mia, studiebesök i kanin- och hönsgruppen, filmkväll för tonåringar, skapande i vuxenateljén för större barn, pyssel och sagostund för mindre barn, friluftsliv, japansk kväll med mera. Samtliga

aktiviteter drivs av någon i kollektivet. Och ännu senare blir det ju pysslande inför Lucia, jul och nyår.

Och så måste vi ju nämna att några tjejer har bildat bandet **Bloody Kizz** som haft flera bejublade föreställningar för oss i kollektivet, men också på stan.

VÅRA BARN OCH ungdomar trivs på Stolpis. När vi frågat om vad som är bäst med Stolpis för vår egen tidning så får vi kommentarer som exempelvis:

– Det är väldigt mycket aktiviteter här i huset som gör att det inte blir långtråkigt. Man kan vara inomhus, behöver inte gå ut för att träffa vänner. Jag tycker bäst om Gympan, det finns så mycket man kan göra där.
– Jag tycker det är bra, har inte levat på så många andra ställen. Det känns

bra att ha kompisar så nära hela tiden. Bra att ha folk omkring som man känner.

– Jag tycker om att vara i Ateljén och i Gympan, det finns så mycket man kan göra och så mycket saker att använda.

– Det är trevligt med gemenskapen här i Stolplyckan. Och man behöver inte gå ut för att träffa vänner.

– Bra att man kan dela på saker som man kan få tillgång till.

– Man har så nära till grannarna och många är i samma ålder som jag.

– Det är så många aktiviteter och rum här, det finns så mycket grejer att göra.

– Det bästa är att man gör saker gemensamt och hjälps åt.

EVA MERTEL HÖGBERG
OCH ANNA SCHARFF

FOTO: EVA MERTEL HÖGBERG

Konstpyssel i matsalen.

Uppsala och Gården delar på Tillsammansbyggnadspriset

Priset delades ut på konferensen Idéburet och socialt byggande i oktober. Konferensen visade på ett växande intresse för att bygga och bo på nya sätt, skriver prisjuryns ordförande Peter Eklund.

Den idéburna sektorn är på fram-marsch om än i liten skala. Med rätt politiska beslut kan byggande tillsammans och i egen regi öka och bli en stor kraft i bostadsbyggandet framåt.

Tillsammansbyggnadspriset syftar till att öka samarbetet mellan olika aktörer och släppa fram nya inkluderande arbetsformer. Och nu belönas alltså byggemenskapen Gården och Uppsala kommun för deras extraordinära arbete.

Juryns motivering

"I byggemenskapen Gården i Uppsala har de boende skapat ett levande och väl fungerande bostadshus där gemenskap och social samvaro präglar vardagen. Gården är Sveriges största byggemenskap med 34 lägenheter.

Huset har anpassats för både nutida och framtida användning. Redan från början var det en samhandling mellan Gården och Uppsala kommun från markanvisning, tomträttsförhåvande med mera. Lärandet har varit omfattande när

KÄLLA: BYGG- OCH BOGEMENSKAPEN GÅRDEN

Första spadtaget till bygg- och bogemenskapen Gården togs hösten 2020. I år vann de Tillsammansbyggnadspriset ihop med Uppsala kommun.

kommunens första byggemenskap växte fram och byggemenskapens demokratiska processer skulle passa in i kommunens sätt att driva byggprocesser.

För att lösa finansieringen för marken arbetade kommunen fram en modell för tomträtt under byggskedet. Nu några år efter har Uppsala kommun utvärderat processen med hjälp av byggemenskapens erfarenheter.

Det gemensamma lärandet har resulterat i en guide för blivande byggemenskaper, som en del av kommunens bostadsförsörjning. Modellen har spridit sig till andra kommuner. Uppsala kommun och Gården inspirerar inom flera områden och öppnar upp för nya sätt att tänka kring boendeformer".

Gårdens bygg- och bogemenskap ligger i stadsmiljö i Rosendal i Uppsala. Här har en grupp eldsjälar lyckats skapa just det de ville ha: ett hus med rum för utveckling och gemenskap, genom att planera, bygga och sedan bo i huset. En process som tog tio år att genomföra och som har ställt stora krav på kommunen genom ovanan att arbeta direkt med en grupp genom hela planerings-, bygg- och boendeprocessen.

"Lever i vår dröm"

Maria Lindström, ordförande i Gårdens bostadsrättsförening, kommenterar priset: "Det är otroligt kul att få priset efter mer än tio

år av hårt arbete. Vi har förverkligat vår byggemenskap, vår bostadsdröm. Nu fyra år efter vi flyttat in lever vi fortfarande i vår bostadsdröm i en byggemenskap med cirka 50 boende. Utan en förstående kommun hade vi aldrig lyckats genomföra detta."

"Ger oss kraft att fortsätta"

Erik Pelling, kommunstyrelsens ordförande i Uppsala, säger: "Det är hedrande att Uppsala fått Tillsammansbyggnadspriset. Det ger oss kraft och utmaningar att fortsätta att utveckla nya innovativa och demokratiska bygg- och bostadsprocesser för de många människorna boende i Uppsala kommun".

Tillsammansbyggnadspriset delas ut för andra gången, konferensen Idéburet och socialt byggande genomfördes för fjärde gången på åtta år. Här möttes forskare, kommuner, politiker, tillsammansbyggare, nyfikna och framtidsvisionärer, från såväl Sverige som övriga Europa.

Två år till nästa konferens

Nästa konferens är planerad till hösten 2027. Dokumentation, bland annat som inspelningar av många föredrag och seminarier, finns på www.ideburetbyggande/se.

PETER EKLUND

Gården är Sveriges största byggemenskap med sina 34 lägenheter. Huset ligger i stadsdelen Rosendal i södra Uppsala och är uppfört med trä i både stomme och fasader. Ett behagligt hus att vistas i!

FOTO: KERSTIN KÄRNEKULL

Öppet Hus 2025

"Lyckat Öppet Hus med massor av besökare, nybakta kanelbullar och livemusik", "Våra fina lokaler imponerade", "Alla som kom ställde mycket frågor om hyror, köns- och åldersfördelning och matlagning", "Vi fick fyra nya anmälningar till vår intressepool."

Det här är bara några korta klipp ur de utvärderingar vi fick efter Öppet Hus-helgen. Dock var det flera som sa att det var färre besökare än det brukar vara, vilket vi kan skylla på vädret. En väldig höststorm drog

genom landet just den här helgen och SMHI hade gått ut med varningar i landet och förutspådde 10–19 sek/m i byarna. Turligt nog var det ändå en hel del som vågade sig ut för att besöka våra Öppna Hus.

I år var det tjugotvå hus som öppnade upp för besökare någon av dagarna den 4 eller 5 oktober. Många har gjort det till en årlig tradition att bjuda in intresserade under Kollektivhus NU-helgen, som alltid är i början av oktober. Ytterligare två hus valde andra datum för sina öppna hus.

I oktober 2026 är det dags igen!

ULLA IMMLER

FOTO: SÖDRA STATION

Får jag också ta en bulle? undrade Ture.

FOTO: SÖDRA STATION

Massor av besökare kom till kollektivhuset Södra Station och mängder av kanelbullar gick åt.

FOTO: EVA RÖNN

Tersen fyller 20 år, så Adde gjorde jubileumskakor till öppna huset.

Processbeskrivningar för nya bogemenskaper

På konferensen Idéburet och socialt byggande 2023 lovade vi i Kollektivhus NU att vi till motsvarande konferens i år skulle ta fram en processbeskrivning för tillkomsten av nya kollektivhus och bogemenskaper.

Det finns en hel del skrifter och annat material som har ingående beskrivningar av tillkomsten av till exempel ett enskilt kollektivhus eller en viss form av sådana, men för såväl startargrupper som bostadsbolag och politiker behövs en mer kortfattad översikt av de olika skedena i processen.

Så utifrån det befintliga materialet har vi börjat skapa två olika processbeskrivningar, en som riktar sig till bostadsbolag, politiker med flera och en som riktar sig till startargrupper. I beskrivningarna finns det hänvisning till var i de olika källmaterialen man hittar fördjupad kunskap om de olika skedena.

Processbeskrivningarna är inte helt klara men finns i preliminära versioner på vår hemsida kollektivhus.se.

ULRIKA EGERÖ

Bo- och byggemenskaper - en möjlighet för kommunerna, en handledning för politiker och tjänstemän från den österrikiska kollektivhusföreningen iniGBW.

Äntligen har vi kommit i mål!

Kollektivhus NU:s nya hemsida är publicerad.

Det har krävts en hel del möten och samtal för att komma fram till innehåll och hur vi ska nå olika intressegrupper. Sedan var det Pangproduktion (**Maria Lindhgren** som bor i Dunderbacken) som byggde själva sidan.

Vår målsättning har hela tiden varit att den som är oinsatt om vad bogemenskap och kollektivhus är, redan vid ett snabbt besök på sidan ska få en bild av vad det handlar om. Samtidigt ska det finnas hur mycket information och litteraturtips som helst för den som redan vet en del men vill veta mer. Det ska förstås också vara lätt att hitta

kontaktuppgifter till alla medlems- och startargrupper.

Aktuellt och nyheter lite längre ner på sidan uppdateras ofta. Kerstin Kärnekull, som är nyhetsredaktör, dammsuger allt som händer nationellt och internationellt på vårt område, så det är intressant att besöka sidan lite då och då för att få veta det senaste.

Våra medlemsföreningar kan förstås också lägga ut lediga lägenheter eller annan information som kan vara intressant för resten av landet. Hör bara av er i så fall till oss i redaktionsgruppen, som består av **Kerstin Kärnekull**, **Ulrika Egerö** och **Ulla Immler**.

Mycket nöje med den nya sidan!

Den nya hemsidan för Kollektivhus NU har adressen kollektivhus.se.

Att bygga gemensam kultur

På konferensen om idéburet och socialt byggande i oktober handlade ett seminarium om hur man bygger en gemensam kultur i bygg- och bogemenskaper. **Ulrika Egerö** rapporterar.

Jag inledde med en personlig reflektion kring vikten av att lägga grunden tidigt. De som ska flytta in en bogemenskap behöver individuellt och tillsammans prata igenom några frågor: Varför vill jag bo i en bogemenskap, vad ska vara vår minsta gemensamma nämnare, vad menar vi med demokrati och att skapa ett "Vi"?

För att utveckla kulturen över tid bör alla hålla fast vid vissa principer:

- Tänk vi och inte jag
- Håll fast vid värdegrunden
- Låt viktiga beslut ta tid
- Var noga med transparensen i allt beslutsfattande
- Se till att alla känner delaktighet
- Lyssna på varandra
- Var öppen för förändringar
- Skapa många möjligheter till "möten" i olika former
- Ha ett faddersystem för nyinflyttade.

Därefter berättade **Camilla Nielsen-Englyst** från Danmark om hur hon arbetar med att skapa sammanhållning i grupper som ska flytta in i nya bogemenskaper. Hon menade

att det tar 2–3 år att bygga en gemensam kultur och att den behöver grundas i en känsla av tillhörighet, känsla för ändamålet och för platsen.

Utöver de punkter jag tog upp nämnde hon att det också kan vara bra att gå igenom till exempel rekrytering av nya medlemmar, ekonomin för det gemensamma, hur konflikter ska hanteras, hur barn inkluderas och vilka regler som ska gälla för husdjur. Allt måste bygga på att ta ansvar och känna tillit.

"Gemensam kultur byggs inte bara på möten utan också i högsta grad genom småprat i vardagen. Därför är det viktigt att utformningen underlättar för spontana möten," sade **Emma Hansson** från arkitektkontoret Vandkunsten, som själv ritat flera bogemenskaper. Det bör till exempel vara naturligt att använda huvudentrén och passera gemensamma vistelsezoner på väg in och ut ur huset, oavsett var man bor.

Cathrin Wasshede har intervjuat familjer i två kollektivhus i Göteborg och sett att förhållandet mellan gemenskap och avskildhet är ett emotionellt gränsarbete, som innebär en hel del mikrobegrepp i varje familj. När vill vi äta i matsalen och när vill vi äta hemma? till exempel. Ska vi sitta tillsammans i matsalen eller kan våra barn sitta vid ett bord och vi föräldrar vid ett annat,

kanske med andra barn? I vilken utsträckning är det ok att andra barn från huset åter hemma hos oss?

Barnen i ett kollektivhus bildar ofta en flock och tar hand om varandra. De känner sig trygga med att ta kontakt med andra vuxna för att till exempel be om hjälp. Och de tycker att det är synd om grannskapets barn som inte har förmånen att få bo i en bogemenskap.

Hur gör man då med de konflikter som uppstår? Att det blir spänningar i en bogemenskap är mer eller mindre oundvikligt menade **Bernhard le Roux**. Det kan vara att någon inte känner sig hörd eller delaktig, särskilt om det är något man tycker är viktigt. Uppmärksamhet, nyfiken lyssnande på varandra är nyckeln för att lösa spänningar. Man bör även tänka igenom sitt eget agerande och sina känslor.

Seminarier avslutades med frågor och diskussion. Där framhölls vikten av en dialogkultur och att det är bra med möten dit alla bjuds in för att diskutera en viss fråga utan att beslut ska tas. Sådana möten ska vem som helst av de boende kunna bjuda in till. Vi konstaterade att det är viktigt med arbetsgrupper och beslutsformer där alla som vill kan vara delaktiga.

ULRIKA EGERÖ

Hemhamnen i Helsingfors firar tio år

Hemhamnen i Fiskehamnen är föreningen Aktiva Seniorers andra bogemenskap. Slutspurtan var den första. I den tredje, Passaden, blir det inflyttning nästa år.

Initiativtagaren till de tre bogemenskaperna är föreningen Aktiva Seniorer rf/Aktiviisit Seniorit ry som har inspirerats av det svenska kollektivhuset Färdknäppen.

Föreningen firade 25 år i år och har över 200 medlemmar. Det jubileet firades dels med festmiddag, program och trevligt umgänge, dels med ett fullsatt jubileumsseminarium med rubriken "Aktivt åldrande – En modell för självständigt boende". Talare hade engagerats från bland annat Helsingfors stad, några forskare och den statliga Äldrebudsmannen samt in house-expert.

Föreningens bogemenskaper har väckt stort internationellt intresse. Sammanlagt är det årligen över tio gruppbesök med upp till 30 personer från Asien och övriga Europa.

Fest med dans och musik

Hemhamnen/Kotisatama började byggas 2014 i det nya bostadsområdet Fiskehamnen i Helsingfors.

Inflyttningen skedde första juli 2015. Samma datum i år firades tioårsjubileet med fest i Arielsalen, cellospel, diktläsning och festtal. Efter måltiden på terrassen fortsatte vi med kaffe och tårter och därefter dans och musik hela kvällen.

Huset omfattar 63 fullt utrustade lägenheter, stora ettor, tvåor och treor. Hemhamnen har över 80 boende. En i familjen måste vara minst 48 år vid inflyttning.

När huset stod klart var de boendes medelålder 67 år. Över 80 procent av de boende idag är ur-

Jubileumstårten i Hemhamnen.

Tioårsjubileum i Hemhamnen/Kotisatama i den luftiga matsalen.

sprungliga inflyttare så medelåldern har stigit till 74 år.

De boende har genom ett boendeavtal förbundit sig att ta ansvar för husets kollektiva mål och skyldigheter i mån av sina resurser. Gemensamma måltider är centralt för gemenskapen, och till dessa skyldigheter hör tillredning av måltiderna och bland annat skötsel av husets gemensamma utrymmen. Varje boende tillhör en av sex hemgrupper, där vissa arbetar i köket och andra sköter städningen var sjätte vecka.

Öppen kommunikation är viktig i kollektiva boenden. Informationsspridningen sköts av "infon" som utsetts av respektive hemgrupp och ansvarar för informationsgången. Största delen av informationen finns på de elektroniska anslagstavlorna i entréhallarna.

Utöver "infon" har hemgrupperna utsett ansvarspersoner: "Cheferna" ansvarar för köksgruppens

verksamhet och menyplanering, "inköparna" sköter beställningar av livsmedel och köp av andra förnödenheter, "kamrererna" förbereder redovisningen av måltidskostnaderna för bokföraren, "städarna" ansvarar för organiseringen av städgruppens verksamhet, och "ettorna" bildar ett beredningsorgan som fungerar mellan hemgrupperna och Hemhamnens stormöten.

Stormöten för policyfrågor

Stora policyfrågor som bereds av hemgrupperna behandlas på boendegemenskapens 4–5 stormöten per år. Ärenden som tillhör bostadsaktiebolaget sköts av Bostads Ab:s ("bostadsrättsföreningens") styrelse och bolagsstämma.

Hemhamnen erbjuder utmärkta gemensamma utrymmen på över 500 kvadratmeter. I huset finns motionsgrupper, hantverksklubb, litteratursällskap, filmklubb, kortspelsgrupp, rockband med mera. Olika fester ordnas i lokalerna som

också kan hyras för privat bruk. Det finns en teatergrupp som uppträder med dockteater (Räven som drottning) för invånarnas barnbarn och den lokala förskolan.

Hobbyrummet med symaskiner, hyvelbänkar och verktyg erbjuder möjligheter att utöva olika hantverk. Här övar vårt eget husband, Redin Rokkarit, varje vecka.

Alla har tillgång till biblioteket med böcker, dagstidningar, olika spel och pussel. Ett gemensamt kontor används för administration och olika gruppmöten.

Tvättstuga och klädvårdsutrymmen används flitigt av de boende. Ett rymligt gästrum kan bokas för inkvartering av boendes släktingar och vänner.

Två bastur på nionde våningen erbjuder både allmän bastu samt tider för privat bruk.

Brasrummet och motionsrummet på översta våningen används ofta för sammankomster och fester. De omges av rymliga terrasser med utsikt över stadssiluetten i olika väderstreck. I vinterträdgården odlas plantor för den gemensamma takterrassen och här förvaras och sköts växter. De boende har egna odlingar på två mindre takterrasser.

I stadsdelen Fiskehamnen finns ett livligt köpcenter till allas glädje. Dessutom har ett bibliotek öppnats och en fungerande hälsocentral

Hemhamnens/Kotinatamas fasad mot entrésidan.

finns i närheten. Goda förbindelser – buss, T-bana och en ny spår-vagnslinje – gör att vi lätt kommer till olika aktiviteter, teater och konserter.

Hemhamnens "dygder"

Under de första åren utarbetade alla invånare tillsammans gemensamma dygder för huset. Vi kom fram till sex huvudgrupper: Öppenhet, flexibilitet, tillit, positivitet,

rättvisa och vänlighet. Under huvudgrupperna utarbetades viktiga riktlinjer för vår gemenskap. Dygderna finns på en tavla som förställer en blomma på en synlig plats i biblioteket.

TEXT: ANDERS NORDLUND
OCH MAJ-LEN TÖRNQVIST
FOTO: HEMHAMNEN

Mer information finns på
aktiivisetseniorit.fi

Festdukat för föreningen Aktiva Seniorers jubileumsfest i Slutspurt/Loppukiri. På dagen 25 år efter inflyttningen.

En boendeform för de flesta

Vi har frågat invånarna vad de tycker är mest positivt med Hemhamnen. Det här svarade de:

- Trygghet
- en känsla av att vara betydelsefull
- nya vänner på nära håll
- gemensamma resor, teaterbesök, utflykter
- kortspel, bowling och petanque
- varierande motionsgrupper: pilates, asahi, yoga, cirkelträning
- kamratstöd (peer support)
- nya böcker och klassiker diskuteras i bokcirkeln
- gästrummet som rymmer upp till fyra personer underlättar för värdfolket
- remontgruppen kan hjälpa till med mycket
- vi anser att vi hålls unga - vi inte har tid att åldras
- öppna hus: restaurangdag på våren och en basar före jul för att finansiera vår verksamhet
- summammarum rekommenderar vi denna boendeform för de flesta!

Bo bättre tillsammans – välbesökt inspirationsdag

"Jag tror på att planera, bygga och bo med de blivande boende!" Så sade Chris Österlund, vd för AB Familjebostäder på ett välbesökt möte för kollektivhusintresserade i Stockholm i oktober.

– Vi har ägardirektiv att vi ska bygga kollektivhus, men vi brottas med kostnaderna för att bygga. Vi måste vara uthålliga i vårt arbete och det måste också våra samarbetspartners, fortsatte Chris Österlund.

Mötet ordnades av Boföreningen Framtiden, som arbetar för fler kollektivhus i Stockholmsregionen. Mötet var till för alla intresserade, inte minst de som redan är externa medlemmar i Stockholms kollektivhus. De är betydligt fler än antalet kollektivhuslägenheter, framhöll **Mette Kjørstad**, ordförande i föreningen.

– Det skulle ta 50 år för alla att få en möjlighet att flytta in. Och de 12 000 som köade för en lägenhet i bogemenskapen på Ansgariegatan visar verkligen på att det finns ett intresse. Idag går det inte ens att anmäla sitt intresse via bostadsförmedlingen, sade Mette Kjørstad, som själv bor i *Färdknäppen*.

Chris Österlund tillade att hon tog med sig behovet av en kollektivhuskö från mötet.

– Man kan skala av så mycket när man bor i ett kollektivhus, sade **Ulrika Egerö** från *Dunderbacken* när hon berättade om sitt hus. "Man behöver varken strykbräda eller borrar", fortsatte hon.

Tommy Hurtig från *Kombo* i Hägerstensåsen instämde: "Mina 26 kvadratmeter räcker väl. I Kombo finns alla åldrar från nyfödda till 70+. Barnen är hemmastadda i hela huset, ringer på och frågar om de kan leka kurragömma hemma hos mig!"

"Kunde vi, så kan ni!" – så lød budskapet från **Katja Jahn** som var med om att planera och bygga *Gården* i Uppsala (se sidan 4). "Men jag ville ha pool på taket, och det fick jag inte. Det var en fantastisk resa att vara byggherre själv. Kom och hälsa på oss, vi har mycket erfarenheter att bjuda på. Och det finns inget bättre sätt att bo på."

Bridget Wedberg informerade om Coompanions arbete och det studiecirkelmateriel som finns och som kan användas för självstartade studiecirkel. Det är första steget för att kunna flytta in, att ta sig tid att lära mer.

På programmet fanns också samtal i grupp med blädderblock kring tre frågor:

– Vad kan vi göra för att skapa ett till kollektiv-/gemenskapsboende i Stockholms stad?

– Vad kan vi göra för att påverka politiken och fastighetsägare så att det skapas fler kollektivhus?

– Hur kan vi förverkliga en boendegemenskap på landet i Stockholms län?

Boföreningen Framtiden kommer att fortsätta arbetet med att få politikerna att satsa på fler kollektivhus. Det är valår 2026!

TEXT OCH FOTO: KERSTIN KÄRNEKULL

Chris Österlund, vd för det kommunala bostadsbolaget Familjebostäder, berättar om långsiktiga planer för fler kollektivhus i Stockholm vid mötet i Solidaritetshuset.

Kollektivhus NU

Bo tillsammans är föreningen Kollektivhus NU:s nyhetsblad.

Beställ prenumeration på info@kollektivhus.se.

Nästa nummer kommer ut i februari 2026.

Redaktörer: Kerstin Kärnekull och Anne Jalakas

Layout: Ann Norrby

Styrelsen i Kollektivhus NU

Ordförande:

Ulrika Egerö, Dunderbacken, Stockholm

ulrika.egero@gmail.com

Kassör:

Anders Törnquist, Framtiden, Stockholm

Övriga styrelsemedlemmar:

Ulla Immler, Tersen, Falun
Kerstin Kärnekull, Färdknäppen, Stockholm

Eva-Marie Mendahl, Under samma tak, Göteborg
Linnea Wesslund, Tunnan, Borås.

Webbredaktörer: Kerstin Kärnekull, Färdknäppen, Ulrika Egerö, Dunderbacken och Ulla Immler, Tersen.

På hemsidan www.kollektivhus.se finns listan över kollektivhus i Sverige och alla nummer av Bo tillsammans, kollektivhus.se/category/bo-tillsammans

Medlemskap

Föreningar/kollektivhus betalar efter antal lägenheter. Startargrupper betalar 200 kr/år och kan dessutom bli medlemmar i Föreningen för byggemenskaper utan extra kostnad. Enskilda personer kan bli stödmedlemmar för 100 kr/år, gärna mer som gåva.

Plusgirokonto 43 88 62-5.

Ange namn och e-post.

Kollektivhus NU på Facebook

Kollektivhus NU har en fansida, www.facebook.com. Det finns också en Facebookgrupp där du kan söka eller annonsera om lägenheter i kollektivhus, "Kollektivhuslägenheter", och en diskussionsgrupp för oss i kollektivhus och startargrupper, "Kollektivhusforum".